

LISA 6

Iisaku Vallavolikogu 28.02.2013
määruse nr 72 juurde

SELETUSKIRI

Iisaku Vallavalitsuse 2013. aasta eelarveprojektile

2013. aasta eelarve koostatakse 16. septembril 2010. a vastu võetud „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse“ alusel ning lähtudes Iisaku Vallavolikogu 27. septembri 2012. a määrusest nr 56 „Iisaku Valla eelarvestrateegia aastateks 2013 – 2016“

Eelarve osadeks on

- põhitegevuse tulud;
- põhitegevuse kulud;
- investeermistegevus;
- likviidsete varade muutus.

Eelarve on koostatud üheks aastaks. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril 2013. aastal ning lõpeb 31. detsembril 2013. aastal.

2013. aasta eelarve on stabiilsuse jätkueelarve.

1. Sissejuhatus

Eelarve koostamisel on esmajoones arvestatud eelarvestrateegiaga kinnitatud põhimõtteid, mida on minimaalselt korrigeeritud ja saanud vallavalitsuse heakskiidu:

- tulueelarve planeerida võimalikult reaalne, et vältida valla rahalistesse raskustesse sattumist;
- eelarve planeerida nii, et põhitegevuse eelarve tulem oleks positiivne;
- kulueelarves on lubatud personalikulude kasv gümnaasiumis, lasteaias ja huvialakoolis;
- esitatud eelarveprojekt on tasakaalus

põhitegevuse tulueelarve	+1 459 923.00 €
põhitegevuse kulueelarve	-1 453 823.00 €
investeermistegevus	- 139 431.00 €
likviidsete varade muutus	- 133 331.00 €

2. Eelarve ülesanne

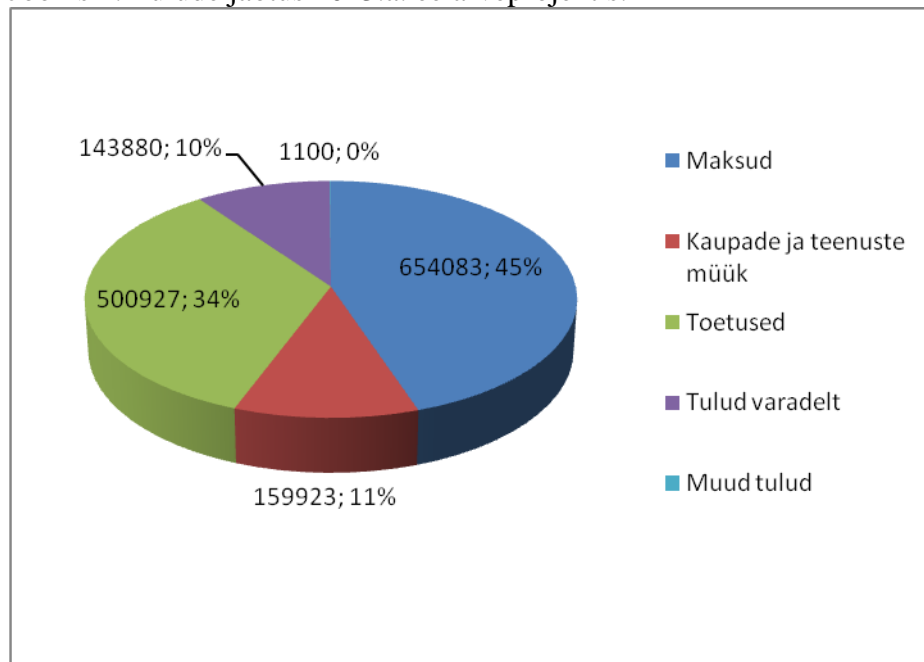
Kui valla 2012. aasta eelarve märksõnaks pidasime stabiilsust, siis ka 2013. aastal peaks see kõik jätkuma.

Tingituna asjaolust, et 2013. aastal muutuvad mitmed seadused, mis mõjutavad valla eelarvet, siis kogu eelarve koostamine on seotud raskustega tagamaks olemasolevate allasutuste ja muude tegevuste jätkamine vaatamata suurele inflatsioonile ja muutustele.

3. Põhitegevuse tulueelarve

2013.aasta planeeritav põhitegevuse tulueelarve maht – **1 459 923.00 €** - on võrreldes 2012.aasta eelarvega **0,03 %** suurem s.t olematut kasvu.

Joonis 1. Tulude jaotus 2013.a. eelarveprojekti.

Tulueelarves ühe suurema osa moodustavad eraldised toetusfondi (kõik summad on prognooside tasemel), mille jaotus on alljärgnev

- tasandusfond – 91 932.00 € - arvestades elanike arvu 01.10.12 s.o.1297;
Tasandusfond absoluutsummas suureneb 20 487.00 eurot kuigi elanike arv on jätkuvas vähenemises, 2012 aastaga võrreldes vähenemine 10 võrra; suurenemise põhjus on arvestusliku tulu- ja kuluvajaduse vahe kasv (2010.a.=59.00 €, 2011.a.=64 330.00 €, 2012.a.=79 383.00 € ja eeldus, et Riigikogu jõustab 1.jaanuarist 2013 seaduse muudatuse, millega üleriigilise tähtsusega maardlatest laekuks KOV-le edaspidiselt 25 %, mida ei lülitata arvestusliku tulu hulka);

- toetusfond kokku – 325 515.00 € - mille koosseisus on hariduskulud (mis omakorda koosnevad pedagoogide palgavahenditest, juhtimiskuludest, vahenditest õpikutele, vahenditest õppevahenditele, investeeringutoetusest, ühisürituste summadest, õpilaskodu toetusest, lasteaia pedagoogide koolituskuludest), vahendid põhikooliõpilaste koolilõuna toetuseks, vahendid toimetulekutoetusteks ja sotsiaaltoetuste ning teenuste osutamiseks ning toetus sündide ja surmade registreerimiseks;

Toetusfondi kasvu on planeeritud ainult 8 328.00 € arvestade õpilaste arvu 01.10.12 – 150 (vähenemine 11), s.h. põhikooli osas 120 (vähenemine 14). Eraldise summa on oletuslik kuna puuduvad igasugused kontrollnumbrid, samas aga pedagoogide palgamäär tõuseb oluliselt.

Riigieelarvest toetatakse kohaliku omavalitsuse üksusi üldiste ning sihtotstarbeliste toetuste kaudu. Sihtotstarbelised toetused on mõeldud projektipõhiseks rahastamiseks. Üldised toetused jagunevad kaheks, milleks on tasandusfond ja toetusfond. Tasandusfond on ette nähtud tulude ja kulude tasandamiseks, et tagada väiksema tulukusega kohaliku omavalitsuse üksustele vahendid neile pandud ülesannete täitmiseks. See jaotatakse 2013. aasta riigieelarve seaduse § 3 lõike 1 valemil alusel.

Toetusfondi vahendite jaotuse kehtestab Vabariigi Valitsus.

Teise suure osa tulueelarvest moodustavad maksud, mille jaotus on järgnev:

- üksikisiku tulumaksu – KOV-le eraldatava üksikisiku tulumaksu protsenti on kavandatud tõsta 11,57 %-ni - planeerimisel on lähtutud antud aasta laekumise tasemest ning prognoosist tööhõivele, palgatõusule jm teguritele – 562 650.00 € - võrreldes antud aastaga on planeeritud kasvamine 5,0 % ;

Üksikisiku tulumaksu suurenemine on tingitud töötuse taseme langusest (30.10.2012 registreeritud töötuid 29 - eelmisel aastal 34 - e. 4,5 % töövõimelisest elanikkonnast), teine oluline mõjutegur – maksumaksjate arv - on kasvanud 489-lt 2011.a. septembris 502-le antud momendil;

Laekumine tulumaksust moodustab 38,5 % tuludest, muutes omavalitsuse vägagi sõltuvaks selle muutustest. Aastatel 2009-2010 kokku 20% langenud tulumaksu laekumine pöördus 2011. aastast taas tõusule (+5,2%), 2012.aastal + 11,5 %, kuid 2008.aasta tasemele jõuab laekumine prognooside kohaselt alles 2014. aastaks.

- maamaksu planeerimisel on võetud aluseks arvestuslik tase (sihtotstarbe muutusi on vähe ja elamumaa maamaksu määra planeeritav tõus 0,1 % ning põllumaa 1,0 %) ning elamualuse maa maamaksu kaotamine – 85 433.00 €;
- parkimistasu on planeeritud põhimõttel, et tulud laekuvad 100 % - t valla eelarvesse ja teenuse tellimise eest tasutakse 80 % tuludest lepingujärgsele partnerile.

2012. a taastus Iisaku valla territooriumil põlevkivi kaevandamine – laekunud ressursitasu alusel kaevandati ca 172 172 tonni, IV kvartali kaevandamise eest laekub aga tulu 2013.a. eelarvesse s.o. ca 96 525 tonni eest ja seda määraga 50 % ehk 62 080.00 €.

Eesti Põlevkivi andmetel 2013. aastal kaevandatakse põlevkivi 112 500 tonni ja vastavalt „Keskonnatasude seadusele“ muutmise eelnõule (kui Riigikogu jõustab selle 1.jaanuarist 2013) laekub loodusvara kasutusõiguse tasust 25 % kohaliku omavalitsusüksuse eelarvesse.

Lisaks on eelarvesse planeeritud ca 10 000 tonni ehituskruusa kaevandamisest (Lemminkäinen Eest AS andmed) saadav kasutusõiguse tasu.

Kokku on eelarvesse planeeritud maardlate kaevandamisõiguse tasusid summas 142 080.00 €.

Kaupade ja teenuste müügist tulude laekumine on peaaegu samas suurusjärgus kui 2012. aastal – absoluutsummas kasv 3 466.00 €. Üht olulist osa etendab siin PGS § 83 lg 7 – 2013. aasta valdade omavaheliseks arvlemise igakuine piirsumma on teadmata (2012. a on see 69 €, kusjuures meil õpib teistest valdadest 25 õpilast).

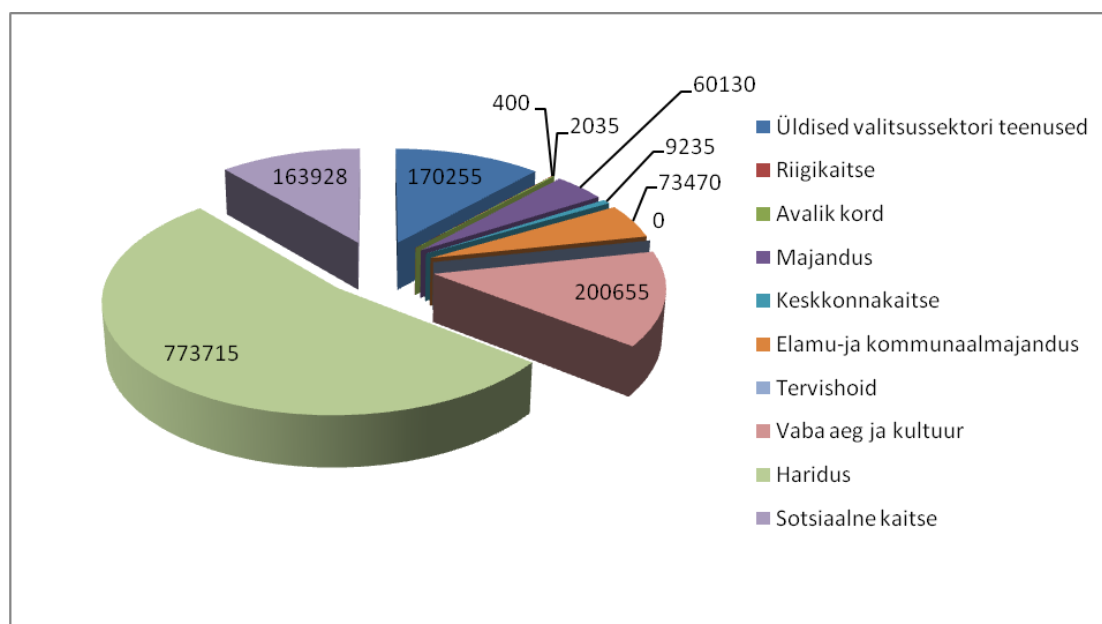
4. Põhitegevuse kulueelarve

2013. aasta planeeritav põhitegevuse kulueelarvemaht – **1 453 823.00 €** - on võrreldes 2012. aasta kulueelarvega **0,1 % väiksem**.

Antud kulueelarve projekt on koostatud arvestades „Iisaku Valla eelarvestrateegia aastateks 2013 – 2016“ kinnitatud põhimõtteid:

- 2013. aastal kasvavad gümnaasiumi, lasteaia ja huvialakooli personalikulud;
- majandamiskulusid tegevusvaldkonniti on suurendatud keskmiselt 3 % arvestades tarbijahinnaindeksi tõusu;
- antavad toetused (nii sotsiaal- kui tegevustoetused) jäävad samaks.

Joonis 2. Kulueelarve jaotus 2013. a eelarveprojekti.

Allpool väike võrdlus valdkondade kaupa ja seda absoluutsummates (eurodes):

	2012	2013
<u>Valitsussektori teenused</u>	157 999	170 255
Eelarve on suurenenud 7,7% - tingituna asjaolust, et 2012 aasta reservfond on suunatud teistele tegevusaladele (ilma reservfodita on kasv 2,5 %).		
<u>Muude valitsussektori teenuste</u> all on kajastatud IVOL-i liikmemaks ja ühisüritused summas 5079.00 € ning PAK-i liikmemaks 447.00 €; täiendav kulu on 2013.a. KOV valimiste kulud.		
<u>Reservfondi</u> suuruseks on 14 000.00 € s.o. 1 % kulueelarvest.		

	2012	2013
<u>Majandus, keskkonnakaitse ja elamu-kommunaal</u>	233 031	145 270
Eelarve on vähenenud 37,7 % - nii suure languse protsendi põhjuseks on asjaolu, et 2012.a. toimus hajaasustuse elektriprogrammi raames liitumistasu rahastamine summas 80 782.00 €.		

Valla teede ja tänavate korrashoiu eelarve suurus on planeeritud esialgu 88,8 % eelmisest aasta tasemest, Majandusministeeriumi poolt eraldatavate vahendite suurus on planeeritud kasvuga 3,0 % kuna täpsemad kontrollnumbrid puuduvad.

Sihtotstarbe järgi on kavandatud 30 000.00 € lumetõrjele ja 10 000.00 € hooldusele.

Maakorralduse eelarvesse on esmajärjekorras planeeritud Kurepesa, Mäekuru, laste mänguväljaku, Kasevälja haljasala maamõõtmistööd, lisaks on veel mõõtmata 19 tänavat ja 30 teed.

Üldmajanduslike arenguprojektide eelarve summa on 5000.00 € ja see on võimalike projektide omaosalusteks .

Kultuur ja vaba aeg 153 354 200 655

Eelarve on kasvanud 30,8 % ja see on tingitud kahest aspektist 1) eelarvesse on lisandunud uus hallatav asutus - Iisaku Muuseum; 2) rakendub haridusasutuste pedagoogide töötasustamise alused huvialakooli õpetajatele.

Kunstide Kooli eelarve on kasvanud 16,2 % s.h. personalikulud 23,6 %..

Muuseumi kulud on eelarvesse lülitatud arvestades Kultuuriministeeriumiga sõlmitud eellepingut ning täiendavad selgitusi s.t. et munitsipaalmuuseumi rahastus valla eelarve kaudu hakkab toimuma 1.märtsist 2013 ja eeldatav rahstuse summa on 40 993.00 €.

Noorsootööd eraldi tegevusalana ei ole planeeritud, noortekeskuse tegevuskulud on rahvamaja eelarve koosseisus.

Seltsitegevuse all on kajastatud toetused alljärgnevatele – MTÜ Suusaklubi Margus, MTÜ Iisaku Laskeklubi, Iisaku Korvpalliklubi, seltsing Ilus Iisaku. Seltsitegevus on kajastatud kaheti lähtudes mittetulundustegevuseks toetuste andmise korrast – tegevustoetus ja projektitoetus ning ühekordsed toetused. Ülejäänute tegevuse toetus on kajastatud alljärgnevatel tegevusaladel (sulgudes tegevusala kood):

Iisaku Muuseumi Sõprade Selts – muu vaba aeg, kultuur (08600)

MTÜ Iisaku Kogudus – usuasutused (08400)

Alutaguse Koolispordiühing – spordikoolid, antud vahendid (08101)

Kaitseliidu Iisaku rühm – riigikaitse (toetus kaitseliidule) (02500)

MTÜ Vabatahtlik Tuletõrje – päästeteenused (03200)

Haridus 739 804 773 715

Eelarve on suurenenud 4,6 % ja haridusvaldkonna kulud kogu eelarvest moodustavad 53,2 %.

Lasteaia eelarve on kasvanud 1,2 %, s.h. personalikulud 6,3 %.

Gümnaasiumi eelarve on kasvanud 5,0 %, s.h. personalikulud 8,9 %.

Sotsiaalne kaitse 171 148 163 928

Eelarve on vähenenud 4,2 % - see on põhjendatav asjaoluga, et toimetulekutetusteks eraldatavad vahendid ei ole antud hetkeks teada, esialgu on planeeritud selle aasta tasemel; lisaks oli 2012. aastal eelarves sihtsuunitlusega laekumine projekti „Gordoni perekool“ läbiviimiseks.

Hooldekodu eelarve on vähenenud 8,7 % kuigi arvestuslik kohamaks on sama – 423.00 €; antud aastal oli täiendav laekumine summas 8 623.00 €.

Kõikide tegevusvaldkondade kulueelarvete kasvu- või languseprotsente mõjutab asjaolu, et 2012. aasta eelarvetes on rida sihtsuunitlusega laekumisi, mis mõjutavad võrreldavust.

5. Investeermistegevus

Investeermistegevuse eelarve maht on -139 431.00 €.

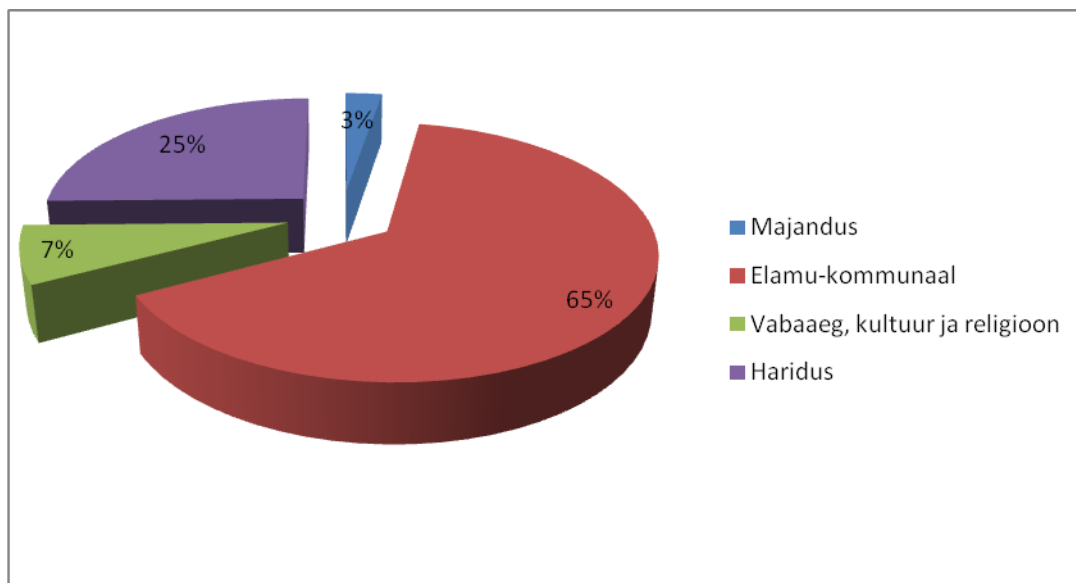
Investeermistegevuse tulueelarve maht on 30 660.00 €. On planeeritud lasteaia hoone vee ja kanalisatsiooni projekti rahastus EAS-lt.

Investeermistegevuse kulueelarve maht on 170 091.00 €, s.h. sihtfinantseerimisena 64 395.00 €.

Tegevused on alljärgnevad:

- lasteaia hoone vee ja kanalisatsiooni projekt
- lasteaiale garderoobikappide soetamine
- gümnaasiumile kiire internetiühenduse jaoks kiudoptika ehitus
- sihtfinantseerimine alevi vee ja kanalisatsiooni rekonstrueerimise I etapi läbiviimiseks
- raamatukogu ruumide remont
- rahvamaja garderoobi põranda renoveerimine
- sihtfinantseerimine RMK Puhkemajandusele vaatetorni rekonstrueerimiseks
- huvialakooli tantsuklassi remont.

Joonis 3. Investeeringute jaotus valdkondade lõikes.

6. Likviidsete varade muutus

Antud momendi eelarve projekt vähendab likviidseid varasid 133 331.00 € võrra. Kogu likviidsete varade suurus selgub pärast eelarveaasta lõppu, aga kui on tagatud eelarve distsipliin, siis likviidsete varade suurus peaks olema vähemalt 168 752 eurot.

7. Eelarve menetlemisega seotu

Kogu eelrve projekt on koostatud eelduste alusel ja tulude osas see kindlasti muutub tulenevalt täpsustatud kontrollnumbritest, samuti võib päevakorraale tulla finantseerimist vajavaid täiendavaid tegevusi.

Avo Kiir
Vallavanem

Sirje Ilves
Finantsnõunik